

บรรณานุกรม

หนังสือ

คุรุสภา, องค์การ. มหาเวสสันดรชาดก. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพฯ : ศึกษาภัณฑ์,
๒๕๑๖.

ชาตกถุรกลาย ปฐม-ทุติโย ภาค เอกนิပါတถุณา. กรุงเทพมหานคร : มหามกุฏราช-
วิทยาลัย, ๒๕๖๕.

นางนพมาศ. คำรับท้าวศรีจุฬาลักษณ์ ฉบับหอสมุดแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.,
๒๕๕๗.

พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง. เล่ม ๑ : พระวินัยปิฎก มหาวิภังค์. เล่ม ๔ :
พระวินัยปิฎก มหาวรรค. เล่ม ๗ : พระวินัยปิฎก จุลวรรค ภาค ๒. เล่ม
๕ : พระสุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย สีลขันธวรรค. เล่ม ๑๐ : พระสุตตันตปิฎก
ทีฆนิกาย มหาวรรค. เล่ม ๑๑ : พระสุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย ปาฎิกวรรค.
เล่ม ๑๒ : พระสุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย มูลปัดถาสก. เล่ม ๑๓ : พระสุต-
ตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย มัชฌิมปัดถาสก. เล่ม ๑๔ : พระสุตตันตปิฎก มัชฌิม-
นิกาย อุपरิปัดถาสก. เล่ม ๑๕ : พระสุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย สคาถวรรค.
เล่ม ๑๖ : พระสุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย นิทานวรรค. เล่ม ๑๗ : พระ-
สุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย ขันธวารวรรค. เล่ม ๑๘ : พระสุตตันตปิฎก สัง-
ยุตตนิกาย สฬายตนวรรค. เล่ม ๑๙ : พระสุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย มหา-
วารวรรค. เล่ม ๒๐ : พระสุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย เอก-ทุก-ติกกนิบาต.
เล่ม ๒๑ : พระสุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย จตุทกนิบาต. เล่ม ๒๒ : พระ-
สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ปัญจก-ฉกกนิบาต. เล่ม ๒๓ : พระสุตตันตปิฎก
อังคุตตรนิกาย สัตตก-อฏฐก-นวกนิบาต. เล่ม ๒๔ : พระสุตตันตปิฎก อังคุต-
ตรนิกาย ทสก-เอกาทสกนิบาต. เล่ม ๒๕ : พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย

ขุททกปาฐ-สุตตันปิฎก. เล่ม ๒๖ : พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย เปตวิคฺฉุ-
 เถร เถรีคาถา. เล่ม ๒๗ : พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกายชาคก ภาค ๑.
 เล่ม ๒๘ : พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกายชาคก ภาค ๒. เล่ม ๓๐ : พระสุต-
 ตันตปิฎก ขุททกนิกาย จูฬนิตเทส. เล่ม ๓๑ : พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย
 ปฏิสัมภิตามคค. เล่ม ๓๒ : พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย อปทานภาค ๑.
 เล่ม ๓๕ : พระอภิธรรมปิฎก วิภังคปกรณ์ ภาค ๑. เล่ม ๓๖ : พระอภิธรรม
 ปิฎก วิภังคปกรณ์ ภาค ๒. พระนคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๐๐.

พระธรรมปทัฏฐกถาแปลภาค ๔, ๕, ๗ และ ๘. กรุงเทพฯ : มหามกุฏราชวิทยาลัย,
 ๒๕๑๖.

พุทธเลิศหล้านภาลัย, พระบาทสมเด็จพระ. บทละครนอกรวม ๒ เรื่อง ฉบับหอสมุดแห่ง
ชาติ. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพฯ : คลังวิทยา, ๒๕๐๘.

มโนรถปฐพีอรรถกถา อรรถกถาคัมภีร์อธิบาย พระสุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย. พระนคร :
มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓.

มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. อธิบายและอภิธานในหนังสืออนารายณ์สิบปาง.
พิมพ์ครั้งที่ ๘. กรุงเทพฯ : มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๑๕.

ยวาทะลาล เนห์รู. พบดินอินเคีย. เล่ม ๑ แปลโดย กรุณา กุศลาลัย. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์กมลสาร, ๒๕๑๕.

ราชวรมณี, พระ. พจนานุกรมพุทธศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหามกุฏราชวิทยาลัย,
 ๒๕๑๘.

ลิลิตพระลอ, พิมพ์ครั้งที่ ๑๓. กรุงเทพฯ : ศิลปบรรณาการ, ๒๕๑๗.

วชิรญาณวโรรส, สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระ. อนุพุทธประวัติ. พิมพ์ครั้งที่ ๒๔.
กรุงเทพฯ : มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๑๗.

วชิรญาณวงศ์, สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวง. ธรรมานุกรม. กรุงเทพฯ :
มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๑๕.

ว.ณ.ประมวลमारค. นิทานคำกลอนสุนทรภู์. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา,
๒๕๑๔.

สุยามรรณดุส เทปิก. ๑ : วินยปิฎก มหาวิภังคสส ปฐโม ภาค. ๔ : วินยปิฎก
มหาเวทสส ปฐโม ภาค. ๗ : วินยปิฎก จุลลเวทสส ทุติโย ภาค. ๘ :
สุตตนปิฎก ทีฆนิกายสส สีลขบวรเวทโค, ๑๑ : สุตตนปิฎก ทีฆนิกายสส
ปาฎีกาเวทโค. ๑๓ : สุตตนปิฎก มรณนิกายสส มรณนิพนธาสก. ๑๕ :
สุตตนปิฎก สัมมุตตนิกายสส สกาวเวทโค. ๑๗ : สุตตนปิฎก สัมมุตตนิกายสส
ขบวรเวทโค. ๑๘ : สุตตนปิฎก สัมมุตตนิกายสส สฬายตนเวทโค. ๒๕ :
สุตตนปิฎก ขุททนิกายสส ขุททกปาฐ-ธมมปะทคธา-อุทาน-อิติวุตตก-สุตค-
-นิบาตา. ๒๗ : สุตตนปิฎก ขุททนิกายสส ชาตก ปฐโม ภาค. ๒๘ :
สุตตนปิฎก ขุททนิกายสส ชาตก ทุติโย ภาค. พระนคร : มหามกุฏราช-
วิทยาลัย, ๒๕๗๐.

สี่สกลด-ไท-อังกฤษอภิธาน. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๐๗.
สุนทรภู์. พระอภัยมณี. พิมพ์ครั้งที่ ๑๐. กรุงเทพฯ : ศิลปาบรรณาการ, ๒๕๑๑.
เสฐียรโกเศศ-นาคะประทีป. ลัทธิของเพื่อน. กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา, ๒๕๐๐.

Books

- Bapat, P.V. "Indian and Buddhism" 2500 Years of Buddhism. Edited by P.V.Bapat. 2d ed. Delhi : The National Printing Works, 1959.
- Basham, A.L. The Wonder That Was India. 3d ed. London : Sidgwick and Jackson, 1966.
- Bühler, Georg.(tr.), The Sacred Law of the Aryas The Sacred Books of the East. Vol.II, XIV. edited by F.Max Müller. 3d ed. Delhi : Motilal Banarsidass, 1970.
- Dowson, John. Hindu Classical Dictionary. 6d ed. London : Trubner, & Co, 1913.
- Dauids, T.W. Rhys. Buddhist India. Delhi : Motilal Banarsidass, 1971.
- Eggeling, Julious.(tr.), The Satapatha Brāhmama The Sacred Books of the East. Vol.XII,XVI. Edited by F.Max Müller. 3d ed. Delhi : Motilal Banarsidass, 1970.
- Mackenzie, Donald A. Indian Myth and Legend. London : Gresham Publishing, 1913.
- Manusmṛti with Commentary of Kullaka. Bombay : Kolbhat Lane, 1920.
- Monier-Williams, Monier. A Sankrit-English Dictionary. London : Oxford at the Clarendon Press, 1899.
- Oldenberg, Hermann and Muller, F. Max,(tr.), The Grihya-Sutras The Sacred Books of the East. Vol.XXX. Edited by F.Max Muller. 3d ed. Delhi : Motilal Banarsidass, 1970.

ภาคผนวก

รายชื่อพราหมณ์ที่ปรากฏในคัมภีร์พระไตรปิฎก

ผู้วิจัยได้รวบรวมรายชื่อพราหมณ์ที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาในครั้งพุทธกาล โดยแบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

๑. รายชื่อพราหมณ์ที่ประกอบอาชีพต่าง ๆ เช่น

กสิกรพราหมณ์^๑ (ชาวนา)

จังก์พราหมณ์^๒ (ครองเมืองโอปาสาพราหมณ์คาม)

คารุกขพราหมณ์^๓ (อาจารย์)

โทยพราหมณ์^๔ (บุโรหิต)

นวกรรณิกพราหมณ์^๕ (นายจ้าง)

^๑ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๑๕ พระสุคตัมปิฎก สังยุตตนิกาย
สคาถวรรค, หน้า ๒๕๐.

^๒ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๑๓ พระสุคตัมปิฎก มัชฌิมนิกาย
มัชฌิมปัดดาสก, หน้า ๔๘๒.

^๓ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๕ พระสุคตัมปิฎก ทีฆนิกาย สีลขันธ์วรรค,
หน้า ๔๐๘ และ

พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๑๓ พระสุคตัมปิฎก มัชฌิมนิกาย
มัชฌิมปัดดาสก, หน้า ๕๒๓.

^๔ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๑๐ พระสุคตัมปิฎก ทีฆนิกาย มหาวรรค,
หน้า ๑๔๗.

^๕ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๑๕ พระสุคตัมปิฎก สังยุตตนิกาย
สคาถวรรค, หน้า ๒๕๐.

- โปกษรสาติพราหมณ์^๑ (อาจารย์)
- พรมายพราหมณ์^๒ (อาจารย์)
- พราหมณ์พาวรี^๓ (อาจารย์)
- วิสสการพราหมณ์^๔ (อาจารย์)
- โลหิจพราหมณ์^๕ (อาจารย์)
- เสลพราหมณ์^๖ (อาจารย์)
- โสถทัตพราหมณ์^๗ (ครองเมืองจันทรา)

^๑ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๑๓ พระสุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย
 มัชฌิมปัดถาสก, หน้า ๕๒๓, ๕๐๘ และ ๕๔.

^๒ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๓๔-๔๕๕.

^๓ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๓๐ พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย
 จูฬนิตเทส, หน้า ๙.

^๔ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๒๓ พระสุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย
 สัตตนิบาต, หน้า ๑๙.

^๕ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๙ พระสุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย สีลขันธวรรค,
 หน้า ๑๓๑.

^๖ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๑๓ พระสุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย
 มัชฌิมปัดถาสก, หน้า ๔๔๔ และ

พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๒๕ พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย
 สุตตนิกาเย, หน้า ๓๙๔.

^๗ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๙ พระสุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย สีลขันธวรรค,
 หน้า ๑๓๗.

อัสสลายนพราหมณ์^๑ (ศึกษาพระเวท)

๒. รายชื่อพราหมณ์ผู้ศรัทธาในยัญพิธีและลัทธิความเชื่อต่าง ๆ เช่น

กุกุทันตพราหมณ์^๒ (ยัญ)

ชัณฑทาลพราหมณ์โรหิต^๓ (ยัญ)

ชาณูโสโสตีพราหมณ์^๔ (เชื่อในพิธีปลงบาป)

ขันนุชานีพราหมณ์^๕ (เลื่อมใสในพรหม)

สังคราพราหมณ์^๖ (เชื่อในลัทธิถือความสะอาด)

^๑ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๑๓ พระสุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย มัชฌิมมโถกาสก, หน้า ๔๔๗-๔๖๗.

^๒ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๕ พระสุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย สีลขันธวรรค, หน้า ๑๖๘.

^๓ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๒๕ พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกายชาดก ภาค ๒, หน้า ๒๓๖.

^๔ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๑๕ พระสุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย มหาวรรค, หน้า ๘ และ

พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๒๔ พระสุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ทสก-เอกาหุสกนิกาย, หน้า ๒๓๕-๒๕๖ และหน้า ๒๗๘-๒๘๑.

^๕ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๑๓ พระสุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย มัชฌิมมโถกาสก, หน้า ๕๐๗.

^๖ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๑๕ พระสุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย สกถวรรค, หน้า ๒๕๔.

- สุนทรภทรการทวาชพรหมณ์^๑ (บุชาไฟ)
- อัคคิกการทวาชพรหมณ์^๒ (บุชาไฟก้วยปายาส)
- อุคคคสรพรหมณ์^๓ (บัญญัติ)
- อุชชมุพรหมณ์^๔ (บัญญัติ)
- ๓. รายชื่อพรหมณ์ผู้สนทนาธรรม เช่น
- โฆฏุมุชพรหมณ์^๕
- ชฎาการทวาชพรหมณ์^๖
- ชานุสโสณิพรหมณ์^๗

^๑ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๑๕ พระสุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย
 สกาดวรรค, หน้า ๒๓๓.

^๒ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๓๒.

^๓ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๒๓ พระสุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย
 สัตตนิบาต, หน้า ๔๔.

^๔ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๒๖ พระสุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย
 จตุตถนิบาต, หน้า ๔๔-๔๕.

^๕ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๔ พระสุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย สีลขันธวรรค,
 หน้า ๑๒๘.

^๖ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๑๕ พระสุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย
 สกาดวรรค, หน้า ๒๓๐.

^๗ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๒๒ พระสุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย
 ปัญจ-ฉกนิบาต, หน้า ๒๗๕.

เทวहितพราหมณ์^๑

โศคนพราหมณ์^๒

ปัจจนิกสาตพราหมณ์^๓

พราหมณ์ภารทวาชโคตร^๔

พิลังกิกภารทวาชพราหมณ์^๕

ภิกษกพราหมณ์^๖

ภารทวาชพราหมณ์^๗

มานักถัทธพราหมณ์^๘

มาตุโปสกพราหมณ์^๙

^๑ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๑๕ พระสุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย
สคาถวรรค, หน้า ๒๔๓.

^๒ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๒๒ พระสุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย
ปัญจก-ฉักกนิบาต, หน้า ๒๒๘.

^๓ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๑๕ พระสุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย
สคาถวรรค, หน้า ๒๔๘.

^๔ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๒๓.

^๕ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๒๘.

^๖ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๕๔.

^๗ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๑๑ พระสุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย ปาฎิกวรรค,
หน้า ๗๑-๘๘.

^๘ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๑๕ พระสุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย
สคาถวรรค, หน้า ๒๔๗.

^๙ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๕๓.

- ๑ วิชาเสฏฐพรหมณี
- ๒ เวยรณพรหมณี
- ๓ สุตติกการทวาชพรหมณี
- ๔ สุนทรการทวาชพรหมณี
- ๕ สุกมาถพบุตรโคตเหยยพรหมณี
- ๖ อสุรินทรการทวาชพรหมณี
- ๗ อหังสการทวาชพรหมณี

๑ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๑๑ พระสุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย ปาฎิกวรรค,
หน้า ๗๑-๗๘.

๑ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๑๓ พระสุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย
มัชฌิมปัถาสก, หน้า ๕๒๓.

๒ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๑ พระวินัยปิฎก มหาวิภังค์, หน้า ๑.

๓ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๑๕ พระสุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย
สคาถวรรค, หน้า ๒๓๑.

๔ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๓๓

๕ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๑๓ พระสุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย
มัชฌิมปัถาสก, หน้า ๕๓๑.

๖ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๑๕ พระสุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย

สคาถวรรค, หน้า ๒๒๖.

๗ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๒๘.

- อภิกโกสภการทวารพราหมณ์^๑
- อภิกคิกภการทวารพราหมณ์^๒
- อัมพัญญุมาดเพ^๓
- อารามทัตตพราหมณ์^๔
- อุคตร มาดเพศินยปายาสีพราหมณ์^๕
- อุทัยพราหมณ์^๖
- เอสุการีพราหมณ์^๗

^๑ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๑๕ พระสุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย
 สคาถวรรค, หน้า ๒๒๔.

^๒ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๓๒.

^๓ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๕ พระสุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย สีลขันธวรรค,
 หน้า ๕๔.

^๔ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๒๐ พระสุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย
 เอก-ทุก-ติกกนิบาต, หน้า ๗๔.

^๕ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๑๔ พระสุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย
 อุปริปัตตสาสก์, หน้า ๔๖๔.

^๖ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๑๕ พระสุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย
 สคาถวรรค, หน้า ๒๔๒.

^๗ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๑๓ พระสุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย
 มัชฌิมปัตตสาสก์, หน้า ๔๘

รายชื่อหมอบานพราหมณ์ที่ปรากฏในคัมภีร์พระไตรปิฎก

พราหมณ์คามช่อ โอปาสาทพราหมณ์คาม^๑

พราหมณ์คามช่อ เอกนาลาคาม^๒

พราหมณ์คามช่อ ชานุมัตตคาม^๓

พราหมณ์คามช่อ มนสาगतคาม^๔

พราหมณ์คามช่อ สาลคาม^๕

พราหมณ์คามช่อ เวณาคนปุระ^๖

---

^๑ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๑๓ พระสุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย
มัชฌิมปัดณาสก, หน้า ๔๘๒.

^๒ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๑๕ พระสุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย
สคคาถวรรค, หน้า ๒๔๐.

^๓ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๕ พระสุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย
สีลขันธวรรค, หน้า ๑๒๕.

^๔ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕๐๔.

^๕ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๑๒ พระสุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย
มูลปัดณาสก, หน้า

^๖ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม ๒๐ พระสุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย
เอก-ทุก-ติกกนิบาต, หน้า

ประวัติผู้เขียน

นางสาววันดี อิมสวาสดี เกิดเมื่อวันที่ ๙ เมษายน พ.ศ. ๒๔๙๕ ที่ตำบล
มะขามหยง อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี เป็นบุตรนายเตี้ย-นางมาลัย อิมสวาสดี สำเร็จ
การศึกษาชั้นปริญญาอักษรศาสตร์บัณฑิต (อ.บ.) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีพ.ศ.
๒๕๑๘

